

Evanjelium z 14. júna 2020 Božie

Telo - Rok A - Jn 6,51-58

Komentár biblistu Fernanda Armelliniho - Prepis nie je revidovaný autorom

Vtedy Ježiš povedal: Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Ak niekto bude jesť tento chlieb, bude žiť naveky, a chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta.

Vtedy sa Židia medzi sebou horko hádali: "Ako nám môže dať jesť svoje telo? Ježiš im povedal: "Veru, veru, hovorím vám: Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život.

Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň. Lebo moje telo je pravý pokrm a moja krv pravý nápoj.

Kto jedol moje telo a pil moju krv, zostáva vo mne a ja v ňom.

Ako mňa poslal Otec, ktorý má život, a ja žijem pre Otca, tak aj ten, kto ma je, bude žiť pre mňa.

Toto je chlieb, ktorý zostúpil z neba; nie je ako chlieb, ktorý jedli otcovia a zomreli. Kto bude jesť tento chlieb, bude žiť naveky."

Evanjelista Ján venuje opisu Poslednej večere najmenej päť kapitol svojej knihy a niektorí sa čudujú, že sa v týchto piatich kapitolách neobjavuje rozprávanie o ustanovení Eucharistie.

Ján to nepovažoval za potrebné, pretože o tom už hovorili všetky tri synoptické evanjeliá Matúša, Marka a Lukáša a Pavol to tiež opísal vo svojom liste Korinťanom.

Je to ďalší cieľ, ktorý Ján sleduje, chce poučiť kresťanské komunity na konci prvého storočia o význame tohto gesta, ktoré vykonávajú každý týždeň v Deň Pána, úkonu lámania chleba.

Možno už v jeho komunitách sa to začalo stávať rituálom, ktorému život vtedy nezodpovedal, a toto objasnenie prináša v dvoch momentoch svojho evanjelia.

Všetci si veľmi dobre pamätáme, ako nám evanjelista počas Poslednej večere namiesto ustanovenia Eucharistie rozpráva o Ježišovom geste umývania nôh a jeho význam je veľmi jasný.

Evanjelista vám chce povedať: dávajte pozor, aby sa obrad lámania chleba a jeho jedenia potom pretavil do konkrétneho života lásky, ktorým je služba bratovi. Ak sa tak nestane, váš obrad sa môže stať pokryteckým.

Potom je tu ďalší moment, v ktorom Ján predstavuje význam Eucharistie, a to v šiestej kapitole, keď po rozprávaní o znamení delenia chlebov evanjelista predkladá dlhú Ježišovu reč, ktorá ide tak ďaleko, že jasne hovorí, čo znamená asimilovať tento chlieb.

Táto dlhá Ježišova reč sa začína objasnením, pretože niektorí ľudia toto znamenie nesprávne pochopili, chápali ho tak, že sa máme obrátiť na Boha, aby zázrakmi a divmi vyriešil problém nášho hladu. Veľmi konkrétny hlad, pretože znamenie chce naznačiť práve toto: ako uspokojiť potreby človeka, veľmi konkrétne potreby, potreby pre život.

Nie je to apelovanie na Boha, aby sme namiesto toho urobili to, čo máme urobiť.

Gesto, znamenie, ktoré Ježiš urobil, znamenalo práve to: všetok hlad sveta, všetky potreby človeka budú uspokojené, pretože Boh pripravil pre svoje deti krásny domov.

Nasýtia sa, keď prijímú logiku lásky, delenia sa, odovzdávania bratom a sestrám všetkého, čo majú k dispozícii, a potom bude nielen nasýtený hlad všetkých, ale aj to, čo zostane v hojnosti.

Potom, po objasnení tohto nedorozumenia, Ježiš predstavuje iný chlieb, už nie materiálny chlieb, ktorý živí život tohto sveta, ale vo svojej reči začína hovoriť o chlebe, ktorý zostúpil z neba, aby dal iný život.

Biologický život - život sa dá zredukovať aj na prežívanie, na vegetovanie - ale človek potrebuje iný život a ten mu dáva chlieb, ktorý zostúpil z neba. Je to jazyk

pre tých, ktorí ho počúvajú, dostatočne záhadné, ale potom sa im to vyjasní a pochopia to, keď Ježiš bude pokračovať vo svojej reči.

Predstavil sa chlebom, chlebom ako Božou múdrosťou poslanou z neba, aby osvietila a viedla ľudí k pravému ľudskému životu, lebo ak sa touto múdrosťou neriadia, idú cestami smrti.

Ježiš sa tu v tejto reči predstavil ako tento chlieb, táto múdrosť, ktorá živí pravý život, plnosť ľudského života, pretože nie ľudský život je plný, ale plnosť tých, ktorí žijú.

Aj keď má všetky dobrá tohto sveta, život musí mať zmysel, cieľ, význam! Toto je prvá časť

rozprávania a tu začína dnešný úryvok

Vtedy Ježiš povedal: Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Ak niekto bude jesť tento chlieb, bude žiť naveky a chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta.

Mnohokrát som uvažoval o tom, ako asi učeníci pri Poslednej večeri chápali Ježišovo gesto.

Čo urobil? V jednej chvíli pri večeri si vzal chlieb a povedal:"

to som ja, vezmite si a zjedzte.

V tú noc asi veľa nepochopili, to až neskôr, keď poslúchajúc Pánov príkaz pokračovali v slávení tohto úkonu lámania chleba každý týždeň a premýšľali o tom. Vedení Duchom Svätým pochopili a zvnútorňovali obsah tohto gesta a účasť, ktorú si vyžadovalo, skutočnosť, že si osvojili tento chlieb.

V kresťanských spoločenstvách sa o tom uvažovalo celé desaťročia. Evanjelista Ján nám v Ježišovej reči predstavil, čo tieto spoločenstvá, najmä tie v Malej Ázii, kde bol Ján, syn Zebedejev, v Efeze, ako referenčný bod, toto dozrievanie chápania úkonu lámania chleba, a dnes sa chceme zamyslieť na úplne poslednú časť tejto rozpravy, kde je témou práve eucharistia a pomôže nám pochopiť, čo robíme každý týždeň v deň Pána.

Prezentácia je vytvorená pomocou obrazov a pojmov, ktoré môžu byť trochu zložité, pretože odrážajú semitský teologický jazyk, ktorému sa budeme snažiť porozumieť.

Ježiš hovorí: "**Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba na tento svet ako chlieb; kto je z tohto chleba, má večný život, a chlieb, ktorý ja dám, je moje telo.**" Toto sú obrazy, ktoré treba pochopiť. V prvom rade v popredí tohto textu nájdeme sloveso "**jesť**", ktoré sa v Ježišovej reči opakuje najmenej jedenásťkrát; jesť chlieb, ktorý sa musí jesť, musí sa asimilovať, potom sa opakuje ďalšie sloveso najmenej štyrikrát, ešte silnejšie, nie jesť, ale *žuť, rozomlieť, asimilovať až* na omrvinky. Toto veľmi silné sloveso sa opakuje štyrikrát a potom sa objaví ďalšie: *piť*.

Tu ide o slovesá, ktoré nás možno nútia prehodnotiť niektoré eucharistické pobožnosti, ktoré v minulosti mali svoj význam, svoju hodnotu, ale ak neodrážajú, ak nevyjadrujú autentický zmysel eucharistie, treba všetky tieto pobožnosti prehodnotiť, a ak potom aj niektoré

pobožnosti zatemňujú zmysel Eucharistie, potom, aj keď ju ľudia majú radi, musia ju opustiť.

Jesť, piť znamená prijať do svojho života to, čo nám ponúka telo, ktorým je Kristus, urobiť to súčasťou nášho života, našej osoby.

Čo však znamená mäso?

Keď hovoríme o mäse, okamžite si predstavíme fyzický aspekt, atómy, svaly.

Na druhej strane pre Semitu je telo človek videný v jeho krehkosti, neistote, slabosti, a predovšetkým človek sám je telo, pretože je smrteľný.

Je to pominuteľná bytosť, ktorá je predovšetkým predurčená na smrť.

No tento pokrm, ktorý prichádza z neba, sa stal telom a Ján hovorí: "stal sa jedným z nás", so všetkými našimi slabosťami, krehkosťami, ktoré patria k našej ľudskej prirodzenosti.

Nesmrteľný sa stal jedným z nás, smrteľníkov. Keby Ježiš nezomrel na kríži, zomrel by starobou, pretože sa stal telom.

Povedali sme, že jesť znamená prijímať, osvojovať si, ale čo je to ten chlieb, ktorý zostúpil z neba?

Je to Božia múdrosť, múdrosť, ktorá sa vtelila do Ježiša. Tu sa nám predstavuje autentický ľudský projekt, a ak chcem, aby sa môj život naplno uskutočnil tak, ako mi ho dal Boh, musím si osvojiť túto múdrosť, ktorá sa stala telom, ktorá sa vtelila do človeka, nie do pravidiel a predpisov.

Práve tento človek mi ukazuje úspešného človeka, človeka, ktorý nasleduje Božiu múdrosť.

Ježiš sa predstavil ako chlieb, ktorý zostúpil z neba. Túto múdrosť si musia osvojiť všetci, ak chcú byť naozaj ľuďmi v plnosti.

Toto Ježišovo predstavenie seba samého je pre Žida pohoršujúce, pretože múdrosť pre Žida je Tóra.

Človek, ak naozaj chce byť človekom, už má všetko v Tóre. Na druhej strane Ježiš hovorí, že v Tóre nie je všetko, že treba ísť ďalej.

Teraz máte pred sebou Božiu múdrosť, ktorá sa stala telom, osvojte si ju ako chlieb pre svoj život, musí sa stať vašou súčasťou.

Spomíname si na Ezechiela, ktorého Boh pozval, aby zjedol ten zvitok.

Znamená to: Ezechiel, skôr než začne hovoriť k ľuďom, dobre si osvoj moju múdrosť, ktorá je obsiahnutá v Tóre, hoci Tóra ešte nebola celou Božou múdrosťou, ktorá je naopak v plnosti obsiahnutá v tele Ježiša Nazaretského.

Židia, ktorí počúvajú tento prejav, nemôžu nereagovať.

Vtedy sa Židia medzi sebou horko hádali: "Ako nám môže dať jesť svoje telo? Ježiš im povedal: "Veru, veru, hovorím vám: Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život. Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň. Lebo moje telo je pravý pokrm a moja krv pravý nápoj. Kto je moje telo a pije moju krv, zostáva vo mne a ja v ňom."

V tomto bode Židia pochopili, a my tiež, že chlieb, ktorý zostúpil z neba, je Ježišova osoba, jeho posolstvo, jeho evanjelium, a to bolo pre Židov pohoršujúce tvrdenie, na ktoré reagovali.

Ježiš ide ďalej a hovorí: "**Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nemôžete mať v sebe život.**"

Ježiš v tomto bode odkazuje nielen na učenie, posolstvo, ale aj na konkrétne, nemetaforické jedenie.

Židia očakávajú vysvetlenie: veriť v Ježiša znamená pochopiť ponuku, ktorú nám predkladá, človeka, ktorého predstavuje, a veriť v neho znamená, že mu zverujem svoj život.

Viera sa premieňa na gesto priľnutia, konkrétne gesto, znamenie, ktoré jasne naznačuje, že chcem, aby do mňa vstúpila Ježišova osoba.

Tu je zmysel jedenia, osvojenia si, prijatia, vloženia Ježišovej osoby do našej osoby a Ježiš trvá na tom, že "**uistujem vás, že je potrebné jesť telo Syna človeka**".

V tomto verši nie sú pomenované chlieb a víno, ktoré budú znamením tohto osvojenia si Ježišovej osoby, ale je priamo uvedené, čo chlieb a víno znamenajú.

Chlieb je celý príbeh osoby Ježiša, ktorý bol darovaným životom.

To bude znamenať ten chlieb, s ktorým sa Ježiš stotožňuje... to som ja... **chlieb**. A potom víno... krv. Krv je pre Žida život.

Dokonca ani dnes si človek nemôže privlastniť krv, pretože to ustanovuje Tóra. Krv musí byť preliata, vrátená na zem, pretože je to život a život patrí Bohu.

A tu Ježiš hovorí: "musíte piť moju krv". Piť jeho krv znamená prijať jeho život, jeho ducha, tú božskú silu, ktorá vás vedie k tomu, aby ste sa z lásky rozdali.

Keď ješ, keď piješ z tohto kalicha, rozhoduješ sa prijať celý Ježišov životný príbeh do svojho života. Ježiš pokračuje ďalším slovesom, ešte silnejším *prežúvať*. Kto

žuje moje telo, pije moju krv.

Čo znamená to *žuvanie*? Keď prežúvame, naozaj prežúvame, znamená to, že sme museli dobre pochopiť toho Ježiša.

Tu je potrebné, aby sme pred týmto gestom prijali chlieb do svojho života.

Musíme pochopiť, kto je ten chlieb, pretože inak vykonáme gesto, ktoré zostáva rituálom, ktorého rozsah a záväzok, ktorý si potom od nás vyžaduje, nechápeme.

V tomto bode je potrebné, povedal by som, prekonať určitý zbožný a intimistický jazyk, ktorý sa vzdáva od autentického významu Eucharistie.

Ide o prijatie chleba, ktorý je Kristus, vína, ktoré je krvou, ktorá je životom Krista, a o ich prijatie do seba. Ide teda o jedenie, pitie. To je to, čo je Eucharistia, nie niečo iné.

Takže istý zbožný jazyk, prehodnoťme ho... sú takí, ktorí hovoria o blízkosti božského väzňa..... utešiť Ježiša, ktorý je sám v stánku - odpusťte tieto odkazy - alebo dokonca . niešť ho v triumfe, držať mu spoločnosť....

Nie, cieľom Eucharistie nie je zachytiť Ježiša, aby sme ho mali blízko a mohli ho uctievať.

Žiadosť, ktorú nám adresuje, znie: Prijmete môj život do svojho života?

A vy robíte toto gesto jedenia, pitia, čo to znamená osvojiť si Eucharistiu? Je to toto, je to len toto.

Všetko, čo nás môže od tohto provokatívneho významu odviesť, sa snažíme revidovať.

Ježiš pokračuje, opäť toto sloveso: **"kto pije moju krv, zostáva vo mne a ja v ňom"**, toto sloveso zostáva *"Menein"*, čo je veľmi dôležité.

V Evanjeliu podľa Jána je toto zotrvanie v Kristovi manželským obrazom Eucharistie. Pripomína ju Pieseň piesní a evanjelista Ján preberá tú istú formulu milovaného s milovanou: *môj milovaný je pre mňa a ja pre neho*. Je to ten istý vzorec, ktorý sa tu preberá.

Eucharistická hostina je manželským stretnutím s Kristom: to je najkrajší obraz, aký máme. Kto je tento chlieb, odpovedá na manželskú ponuku, ktorú mu Kristus predkladá: "Chceš spojiť svoj život s mojím? Ak chceš spojiť svoj život s mojím, jedz tento chlieb, pi môj život, ktorý je reprezentovaný mojou krvou, a potom sa staneme jedným. Sme spojení ako ženích a nevesta, máme rovnaký život.

A teraz sa pozrime, čo sa stane s tými, ktorí jedia tento chlieb a pijú z tohto kalicha.

Ako mňa poslal Otec, ktorý má život, a ja žijem pre Otca, tak aj ten, kto ma je, bude žiť pre mňa. Toto je chlieb, ktorý zostúpil z neba; nie je ako chlieb, ktorý jedli otcovia a zomreli. Kto bude jesť tento chlieb, bude žiť naveky."

Ježiš dal príkaz: **"Berte a jedzte, berte a pite."** Čo sa stane s tými, ktorí poslúchnu tento Ježišov príkaz?

Vystiera ruku, prijíma ten chlieb, pije z toho kalicha, prijíma život - Ježiš hovorí - kto zo mňa žuje, bude žiť zo mňa.

Aby sme pochopili toto posolstvo, môžeme sa odvolať na alegóriu o viniči a ratolestiach: vo viniči a v ratolestiach koluje rovnaká miazga. Šťava je duch, božský život, ktorý má Ježiš vo svojej podstate, a tento božský život je teraz daný nám.

Práve vtedy, keď prijímame, jeme ten chlieb, ktorý je On, a pijeme z toho kalicha, a keď v nás tento život cirkuluje, prináša ovocie.

Z viniča sa rodí hrozno a z hrozna víno, symbol radosti. Znakom toho, že sme prijali tento život, je, keď robíme radosť svojim bratom a sestrám. Radosť je znakom prítomnosti Ducha v nás.

Ježiš končí svoju reč slovami: **"Toto je chlieb, ktorý zostúpil z neba, nie ako chlieb, ktorý jedli vaši otcovia na púšti a zomreli"**.

Existuje materiálny chlieb, ktorý živí biologický život, a tento život končí, pochádza zo zeme a vracia sa do zeme.

Keby nám ho nedal Otec v nebi, skrze Krista, svoj vlastný život, božský život, náš osud by bol osudom rastlín, zvierat, biologického života, ktorý sa končí.

Uvedomme si, že keď jeme tento chlieb a pijeme z tohto kalicha, prijímame dar božského života, ktorý Ježiš priniesol na svet.